

מומלץ לכיתות ד' – ו'

לכל אחד מהאמירות הללו רלוונטיות רבה לימינו, והן יכולות לשמש מקור לדיון על רלוונטיות החג.

"והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור דור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם".

(מתוך האגדה)

"בכל דור ודור
חייב אדם לראות
את עצמו כאילו
הוא יצא ממצרים".

(מתוך האגדה)

"שנאמר: והלדת לבנך ביום ההוא לאמור:
בצבא לה עשה ה' לי בצאתי מצרים".

(שמות י"ג, ח')

"לא את אבותינו בלבד גאל עמהם, שנאמר:
ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו
את הארץ אשר נשבע לאבותינו".

(דברים ו', כ"ג)

מהי המשמעות של ההיגד: "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" לגביך? היעזרו בשיר "בצאת ישראל ממצרים" בכתיבת תשובתכם.

לפניכם שאלות עזר

- א. מהי משמעות היציאה ממצרים במובן הרוחני?
- ב. מדוע חייבים לשמר את תחושת החוויה הזו לדורות?
- ג. מדוע אומר המשורר פנחס אלעד-ריינס: "מצרים לא תם"?
- ד. כיצד משמשת מצרים כסמל?
- ה. האם כל היהודים בעולם ובארץ-ישראל מקיימים את ההיגד?

בצאת ישראל ממצרים / פינחס אלעד-ריינס

"בכל דור ודור חייב אדם לראות
את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים".
(מתוך ההגדה של פסח)

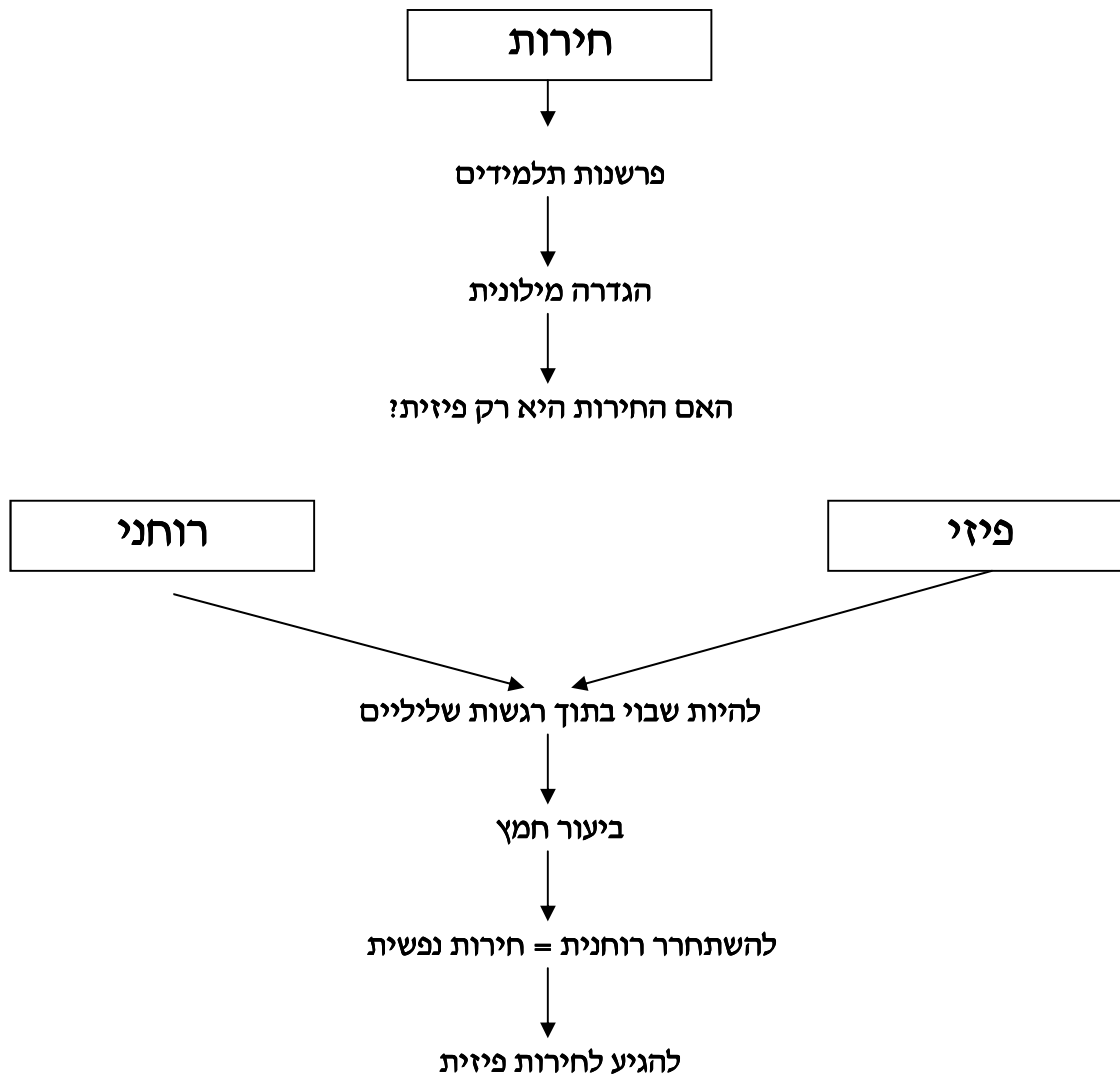

וארץ כנען פלא-קסם נצנצה,
פורחת וברוכה ורחבה.
נעמה חירות, העבדות – בא קיצה.
דרכנו בים ובמדבר כי נמצא
לארצנו מובטחת וטובה.
נס יציאת מצרים לא תם.
הן דבר ה' עוד רבות ישמע
מפי משה ומעל הר-סיני.
הוא ייפח בחירות השגנו – נשמה,
ובלב עם ישראל יהי לתעלומה –
עם נושא את דבר ה'.
והלילה ליל זוהר ורם.
ומאז, בבוא ליל-הסדר, מאז,
הננו עם הצועדים.
כי רן עם שיר-הגאולים הנועז,
ומשה בראש המחנה עוטה רז
ועמוד האש המאדים,
בדרך ממצרים לים.

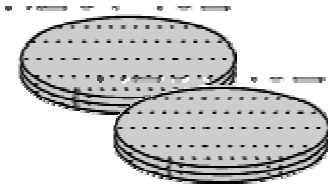
אף אני הייתי שם.
בלילה ההוא, אור ט"ו בניסן,
בדרך ממצרים לים.
אף אני הלכתי איתם.
לפנינו נישא עמוד-אש באדיר.
חומת שלהבתיה מקיפה.
צעדנו ללא חת ופינו בשיר,
שיר צהלת-גאולים, מתפרץ ומסעיר,
נדלק עלי כל שפה.
אף אני רוננתי עמם.
ובראש משה בן-עמרם הצועד,
דמותו רוממת על כול.
העם על שבטיו בחושך לוחט,
נגולו לעיניו הנס והמופת.
כי שמע וציית לקול.
דיבור משה ושמע העם.

פעילות מטרימה

ביעור חמץ / חנה ניר

את כל החמץ
שלבי מאמץ
בימים של סגריר ושל קור,
עם בוא החמה
ביד נכלמה
כעשב שוטה אעקור.

עלבונות שכיחים
בנבכי הכוכים
מרירות שצמחה במסתור,
מחדרי-חדרים
אעלה וארים
ואוציא לחופשי לפי תור.

יעברו אז בסך
רגשות לב מסוכסך,
פחד, כעס, קנאה, תחרות,
וריקה ממטען
אתיישב לשולחן
ואחוג לי את חג החירות.

דף משימות

לפניכם שבעה ביטויים. בחרו בפירוש המתאים והיעזרו במשפטים המצורפים.

1. פירוש הביטוי "ימי סגריר" בשורה 3 הוא:

- א. ימים חמים
- ב. ימים סגורים
- ג. ימים קרירים
- ד. ימים שקטים

2. הביטוי "יד נכלמה" בשורה 5 פירושו:

- א. יד גדולה
- ב. יד קטנה
- ג. יד מבושת
- ד. אף לא אחת מהתשובות

3. הביטוי "עשב שוטה" בשורה 6 פירושו:

- א. עשב טיפש
- ב. עשב שלא שייך למקום
- ג. עשב שגדל ליד שיטה
- ד. אף לא אחת מהתשובות

4. המילה "שכיחים" בשורה 7 פירושה:

- א. איכרים
- ב. נשכחו
- ג. קשים
- ד. אף לא אחת מהתשובות

5. הביטוי כוך / "כוכים" בשורה 8 פירושו:

- א. מקום רחוק
- ב. מקום מסתור
- ג. מקום גדול
- ד. אף לא אחת מהתשובות

6. הביטוי "חדרי-חדרים" בשורה 10 פירושו:

- א. הרבה מאוד חדרים
- ב. מקומות נסתרים
- ג. החדרים הקטנים
- ד. אף לא אחת מהתשובות

7. המילה "סך" בשורה 13 פירושה:

- א. מסך
- ב. שורה
- ג. סיכה
- ד. שם מקום

משפטי תמיכה

- 1. בבוקר היה חם, אבל בהמשך היום השמש נעלמה ונעשה סגריר. כדאי שאכנס הביתה.
- 2. ביד נכלמה ובפנים מושפלות החזרתי את החפץ שלקחתי ללא רשות.
- 3. הגינה נראית נפלא, חבל שיש מספר עשבים שוטים הפוגעים במראה.
- 4. אתם מעלים זיכרונות שכיחים שהגיע הזמן להשתחרר מהם, אחרת לא נתקדם.
- 5. באחד הכוכים נמצאו כתבי העת העתיקים.
- 6. העסקה נקבעה בחדרי חדרים, כדי שלא תתגלה למתחרים.
- 7. כל האנשים החשובים עוברים כעת בסך. בואו ונריע להם.

תוכן גלוי

8. אלו רגשות מופעים בשיר? ציינו את השורות.

---

9. ציינו פעלים המופיעים בשיר. הסבירו מדוע בחרה המשוררת דווקא בפעלים אלה.

---

10. הציגו אמצעים ספרותיים המופיעים בשיר (מבנה, חריזה, דימוי, מטאפורה, האנשה).

תוכן סמוי

11. הסבירו על איזו חירות מדברת המשוררת? הוכיחו מהכתוב.

---

12. מהו סוג הכותרת? נמקו.

---

13. מהו הנושא בשיר?

---

14. מהו הרעיון?

---

15. מהו המסר?

משימת כתיבה

16. כתבו פסקה שתציג מהי חירות בעיניכם (6-7 שורות).
(פתיח + רעיון + תימוכין + סיום).

---

17. תנו דוגמאות ל"ביעורי חמץ" במישורים השונים.

